



Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Index Capitvm Hvivs Tractatvs de Pensionibus Ecclesiasticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

INDEX CAPITVM
HVIVS TRACTATVS
de Pensionibus Ecclesiasticis.

CAP. I.



PISCOPOS iustis ex cau-
sis pensiones super benefi-
ciis imponere posse, sed in-
terueniente Summi Pon-
tificis auctoritate etiam sine causa imponi
posse: si tamen causa falsa sit, nullas esse. Ip-
sos tamen Episcopos nec in fauorem tertij, nec
in vicijs pacti precedentis reservare posse. Quid
dicendum sit de Legato Auenionensi. De pensio-
ne per Episcopum concessa in fraudem. Virum
qui beneficij incapax est, sit etiam inca-
pax pensionis. Pro persona incerta, virum pen-
sio reservari possit. Ex causa resignationis
vtrum pensio dicatur reservata si post resigna-
tionem facta fuerit reservatio. In Gallia que
sint causa sine quarum interuentu pensio de-
claratur nulla. pag. i

CAP. II. Queritur vtrum resignans possit sibi
reservare collationem beneficiorum à benefi-
cio resignato dependentium loco pensionis. Et
vtrum in Gallia Summus Pontifex qui ex
concordatis potest semel in vita grauare man-
dato Apostolico acquirentem beneficium, pos-
sit duplici grauamine seu mandato vti, vi-
delicet aduersus resignantem reservationis sibi
loco pensionis collationibus, & resignatarium.
Ede interpretatione Concordati. Et vtrum
sic reservans collationem loco pensionis subii-
ciatur indultis Curie Parliamenti & Gradua-
torum, aut nominatorum ab Vniuersitatibus.
pag. 4

CAP. III. Pensio sine causa per Pontificem re-
servata non obligat successorem in beneficio
nisi Pensionarius probet veram & realem nu-
merationem, ita vt facta solutio per aditionem
hereditatis non sufficiat, neque confessio de re-
cepto. Et vtrum sufficiat confessio multis ad-
miniculis roborata. Item vtrum probari de-
beat solutio termini illius semestris cuius dies
cessit aliquot diebus ante obitum consentien-
tis impositioni pensionis. Denique vtrum pro-
bari debeat solutio tempore concordie, an vero
tempore expeditionis literarum. Et quid in iu-
dicio possessorio statuendum sit. pag. 6

CAP. IV. Pensionem Summi Pontificis auctori-
tate etiam in quota fructuum vel alter-
natiue in quantitate pecunie vel quota fru-
ctuum reservari. Et cuius tunc sit electio, &
facta semel electione, vtrum licita sit varia-
Sanleger. de Pensionib.

rio. Quota fructuum reservatio vtrum com-
prehendat quotidianas distributiones. Quid
importet clausula percipiendi fructus propria
auctoritate si pecunia loco fructuum soluta
fuerit vno anno vel pluribus, vtrum ex eo fiat
preiudicium pro annis sequentibus. Reserva-
tarius quota fructuum ad que onera tenea-
tur. Donatarius fructuum à Summo Pontifice
durante tempore sedis Episcopalis vacantis,
vtrum teneatur soluere pensiones super Epis-
copatu impostas, & alia onera Episcopatus.
Reservatarius quota fructuum non teneri
probare valorem ipsorum. Quando Titularis
fructus non percipit sine sua culpa non tene-
tur ad quotam illorum. pag. 9

CAP. V. Vtrum fructus omnes beneficij resigna-
ti possint reservari resignanti loco pensionis. Et
quid obseruetur in Gallia vbi hac reservatio
admittitur fauore Cardinalium; in alijs an-
nullatur, sed non annullat resignationem &
ad legitimum modum reducitur. Causa vni-
onis fructuum omnium reservationem fieri posse
medietatis fructuum. Reservationem fauore
resignantis quandoque admitti in Gallia.
Quid si procurator hoc casu formam manda-
ti excefferit. Publicatio huiusmodi resignatio-
num cum reservatione fructuum loco pensionis;
quomodo fieri debeat tam in Gallia quam ex-
tra Galliam. pag. 12

CAP. VI. Vtrum pensionarius teneatur contri-
buere pro rata ad solutionem charitatiui sub-
sidij & aliorum onerum, siue pensio fuerit re-
servata in quota fructuum, siue in quantitate:
& vtrum ad onera tam ordinaria quam ex-
traordinaria, veluti ad collectas, ad repara-
tionem Ecclesie, ad reformationem Abbatie;
ad decimas Papales, vel Regias. Quid in re-
ligione S. Ioannis Hierosolymitani. Denique
quid operentur clausula exemptionis à quibus-
cunque oneribus in pensionis reservatione ap-
posita. pag. 15

CAP. VII. De pensionibus seu prestationibus
annuis que dantur ad necessariam vitam su-
sistentationem pro personis Ecclesiasticis, veluti
pro Episcopis qui iniuste à suis Episcopatibus
expulsi sunt. Item Clericis excommunicatis,
aut suspensis vel depositis, vtrum ipsis de-
tur pensio miserationis causa, quando aliun-
de viuere possunt, vel ex sua industria. Vtrum
taxatio

Index

- taxatio pensionis illius alimentaria fieri debeat iuxta necessitatem, an vero persona qualitas attendi debeat. Vtrum illorum solutio fieri debeat in principio vel in fine anni. De exemptione huiusmodi pensionum ab oneribus. Et de illis que dantur à Rege Christianissimo super beneficiis favore militum indigentium. pag. 19
- CAP. VIII. De pensione seu portione congrua vicariis perpetuis Ecclesiarum Parochialium assignanda, & per Parochum primitivum solvenda, & ab eo qui decimas percipit; & quid circa hoc servetur in Gallia; & vtrum hac pensio sit immunis ab oneribus. Et an diminutis fructibus beneficii hac portio sit minuenda. pag. 21
- CAP. IX. Ille cui dignitas Parochialis est unita & de suo solvit pensionem Vicario habet ius nominandi, idque non obstante quod vicaria amovibilis reducta sit in perpetuam per Episcopum vigore dispositionis Concilii Tridentini; & vtrum Legatus possit huic iuri derogare, & quatenus possit, ex quibus censeatur voluisse. Legatus vtrum possit derogare dispositioni iuris communis. pag. 23
- CAP. X. Vtrum de pensionibus debeat annata per pensionarium solvenda. Quid sit annata; quid commune servitium, quid minutum. De quibus & quando debeat annata, vel compositio. Quid de pensionibus Regularium; & vtrum pensio deducatur de valore beneficii ad excusandum à mala expressione valoris fructuum. Vtrum annata debeat ex distributionibus quotidianis, aut ex illis que assistentibus certis divinis officiis persolvuntur, & in fine anni distribuuntur, que proprie non sunt distributiones. Annata debent super quibuscunque beneficiis etiam patronatis. Quid sint quindennia, à quibus & quomodo solvenda. pag. 25
- CAP. XI. Onus solvenda pensionis quibus in casibus transeat ad successorem in beneficio. Quid si pensionarius debitam non adhibuerit diligentiam in exactione pensionis contra antiquum beneficii possessorem; & quando pensionarius excusetur ob non adhibitam in tempore diligentiam, aut omnino non adhibitam; maxime cum nimis durus aut inhonestus in exactione esse non debeat. pag. 27
- CAP. XII. Quando resignatio est nulla, vtrum pensionis reservatio nulla sit; & qua sit differentia inter resignationem simpliciter nullam, & eam que nulla est ipso iure, veluti si in ea adsit simonia labe; si autem nullitas oriatur ex defectu publicationis, remanet nihilominus valida pensionis reservatio, & is qui beneficium ex defectu publicationis impetravit, ad illius solutionem cogendus est. pag. 29
- CAP. XIII. Que sit vis clausulae Habita, vel non habita possessione in pensionis reservatione adiecta. Vtrum quis illius virtute cogendus sit pensionem solvere si sine sua culpa possessionem beneficii obtinere non potuerit; An vero liberetur à solutione pensionis cedendo actiones contra illos qui fructus perceperunt. Conductor qui se obligavit ad solutionem mercedis nomine proprio, habita vel non habita possessione si non potuerit frui re conducta non tenetur illam solvere. Tandem varij casus referuntur in quibus pensio debetur non obstante non fructione titularis. pag. 31
- CAP. XIV. De clausula que in reservationibus pensionum apponi solet. Dummodo remaneant centum pro rectore, vel mille pro Episcopo, vtrum onus verificandi quod illa summa remaneat apud Rectorem vel Episcopum spectet ad Titularem, vel ad pensionarium. Quomodo, & cuius temporis valor sit probandus. A valore fructuum quantum onera sint detrahenda. Que sit probationis differentia quoad hoc inter iudicium petitorium & possessorium, & alia multa has clausulas concernentia tractantur. pag. 34
- CAP. XV. Pensio in parte nulla, vtrum sit in totum nulla. Et si in ea adsit excessus vtrum reduci debeat, aut nulla declarari. Resignatarius aut resignatarii resignatarium pensionem impugnare non posse. Diminutis notabiliter fructibus beneficii vtrum pensio diminuenda sit. Quod si resignans habuerit respectum ad certam summam, cum clausula, & non alias, si pensio ex parte corruat, nulla in totum declaranda est. pag. 37
- CAP. XVI. De reservatione pensionis ex causa permutationis ad coequandam beneficiorum inequalitatem tam in Gallia quam extra Galliam. De pensione imposita super beneficio aequalis vel maioris valoris, vel super beneficio tertij in Gallia, aut etiam ex causa pacis. Et quod tales pensiones si Episcopi autoritate fieri possint, non obligent successores in beneficio. Pensionem cum pensione, vel cum beneficio permutari non posse, nec cum capella, nondum erecta, aut cum Hospitali. pag. 38
- CAP. XVII. Resignatio cum reservatione pensionis quando simoniam contineat veram vel interpretativam, & quis inde quoad privationem beneficiorum resultet effectus. Quando & ex quibus pensio dicatur laicalis, & quid inde sequatur. Pensionis commoditatem alteri cedi posse etiam ad vitam pensionarii; non tamen ius ipsum pensionis quod est spirituale, sed tandem simoniam proprie in pensionibus non committi concluditur. pag. 41
- CAP. XVIII. Vtrum resignans possit sibi reservare loco pensionis fructualem domus Canonicali spectantis ad beneficium resignatum. Et si patruus resignans suo nepoti, post resignationem

Capitulum.

tionem diu permanferit in eadem domo, verum ex eo arguatur simonia. Quando permutatio facta fuit de beneficiis inaequalibus cum reservatione pensionis, utrum ex ea oriatur praesumptio fraudis ad euitandum concursum qui non requiritur in permutationibus Ecclesiarum Parochialium.

P. 44
CAP. XIX. Si pensio fuerit alicui adiudicata causa miserationis, & ille sit in quasi possessione exigendi; utrum possit intentare remedia possessoria pro conseruanda sua quasi possessione. Et utrum pro praestationibus annis dentur remedia possessoria, saltem ex officio Iudicis.

P. 46
CAP. XX. Successor in beneficio pro qua rata debeat concurrere in solutione pensionis, an pro rata temporis, an pro rata fructuum. Et quomodo fieri debeat proportio si pensio anticipata soluta fuerit. Imo etiam successorem ad terminos decursos teneri si pensionarius diligens fuerit in exigendo. Quales hoc casu diligentes requirantur. Fructus pro pensionis solutione esse hypothecatos, & dari electionem pensionario agendi contra successorem in beneficio, vel contra heredes antiqui possessoris. Et quomodo fieri debeat inter illos calculus rata & vnus contra alium indemnitate consequatur. Et utrum inter illos diuisio fiat iuxta dispositionem l. defuncta, ff. de usufructu, an vero iuxta l. ditortio, ff. solut. matrim.

P. 47
CAP. XXI. De actionibus, obligationibus, & hypothecis pro securitate pensionis, & illius executione contra bona vel personam debitoris, & nominatim contra fructus beneficii pensione grauati. De exceptione cap. Odoardus. de solutionib. Et de effectu Cameralis obligationis praestita pro solutione pensionis. De prelacione pensionarij aduersus alios creditores super fructibus beneficii. De duobus pensionariis eodem tempore in executione concurrentibus, aut de duobus eodem tempore nominatis, aut etiam de duobus pensionariis quis praefertur. De diuersis nominatis in Gallia à duabus vniuersitatibus. Pensiones an & quomodo computentur in numero reddituum vt nominatus dicatur sufficienter repletus. Moruo pensionario, aut facta pensionis extinctione quomodo fideiussores liberentur. Denique utrum pensionarius possit extinguere pensiones in prauidicium suorum creditorum.

P. 52
CAP. XXII. Quando & quibus casibus, in Ecclesiis, in quibus adej consuetudo optandi, ille qui optauit beneficium pensione grauatum teneatur ad solutionem pensionis super illo imposita. Et quomodo ad hunc effectum pensionis procedat ius optandi. Quando per optionem dicitur acquisitus nouus titulus ad effectum pensionis. Pluraque alia notabilia circa hanc optandi consuetudinem exponuntur.

P. 57
Sanleger. de Pensionib.

P. 59
CAP. XXIII. Quando pensio super pluribus beneficiis in solidum fuit imposita, utrum pensionarius teneatur agere contra singulos possessores pro rata. Separatione & dismembratione fructuum beneficii facta, vel titularum, quomodo solutio fieri debeat. Et utrum diuisio pensionis inter diuersos debitores fieri debeat iuxta proportionem Arithmeticam, vel Geometricam vt qui plus percipit, plus soluat. Pluribus ex Pontificia concessione factis translationibus, summam limitatam excedentibus, utrum anteriores subsistant. Pluribus de eadem re factis in eodem testamento dispositionibus, utrum prima praualeere debeant. Quid dicendum sit de duabus pensionibus incompatilibus super eodem beneficio, & sub eadem data concessis.

P. 61
CAP. XXIV. Confessio titularis facta in precibus, probat quidem factum & existentiam pensionis, sed non illius validitatem. Qua sit efficacia confessionis facta in precibus Principi oblatis. Quid si confessio fuerit conditionaliter aut dubitauit facta, aut Titularis alleget rescriptum sine eius mandato fuisse obtentum; aut confessio fuerit facta aliter quam in rescripto; utrum confessio ab utraque parte facta probet valorem ad effectum vt ex eo pensio valida declaretur, & non possit impugnari ex defectu valoris expressi.

P. 63
CAP. XXV. Utrum consensus Patroni laici sit necessarius ad validitatem pensionis, siue in patronatus ex fundatione, vel dotacione competat, siue ex privilegio. Et quid hac in re obseruetur in Gallia. In retentione beneficii patronati concessa promotis ad Episcopatum per Papam, non requiritur consensus Patroni Laici, etiam in Gallia. Quod non obstantibus variis Doctorum sententiis in Gallia concluditur, nisi tamen in patronatus ad vnum & eius praesentandi ad alium pertineret. Quibus modis Patroni Laici consensus in impositione pensionis interuenire possit. Quid statuendum sit circa prouisiones factas in legatione, tam ex stylo Galliae quam ex facultatibus legationis. Utrum consensus tutoris pro pupillo, vel usufructuarij pro Laico Patrono sufficiat. Et quibus remediis hac in re Patronus Laicus sibi prouidere possit. Agitur etiam de pensione super beneficiis Regia nominationis vel collationis.

P. 63
CAP. XXVI. De duplici confidentia in pensionibus, videlicet licita & illicita: utrum confidentia interueniens in translatione pensionis subiaceat pœnis ex Pontificiis constitutionibus contra confidentarios introductis. De confidentia in resignatione beneficii cum reservatione fructuum vel partis illorum, siue fauore resignantis, siue ad utilitatem tertij, utrum indistincte pœnis illis supponatur. De pensione

E 2 imposita

Index

imposita ex resignatione simulata, aut ex im-
petratione illius pro quo tertius quidem sic se
supposuit examini. De confidentia licita quan-
do cum autoritate Pape pensio imponitur ad
utilitatem unius, & sub nomine alterius con-
fidentis. Et enumerantur casus in quibus ius
& titulus pensionis pertinet ad fiduciarium,
aut ad illum cuius contemplatione datur pen-
sio, & circa hoc fiduciaria pensionis genus va-
ria quasi deciduntur. p. 66

CAP. XXVII. Translatione pensionis facta
absque ulla reservatione, utrum transferens
habeat ius petendi fructus pensionis decursa,
saltem pro rata temporis, & quid in resig-
nante simpliciter aut in favorem, utrum ha-
beat ratam fructuum quam non reservavit. Et
quae sit differentia inter cessionem volunta-
riam & necessariam, & inter fructus natura-
les & civiles. Pensionum translationes quando
in Gallia admittantur. Quae dicatur in Gal-
lia parva obedientia, & quae reducta, aut non
reducta ad regnum Galliae. Et quid novissime
Summus Pontifex Urbanus VIII. circa pen-
sionum translationes decreverit. p. 70

CAP. XXVIII. Litterae translationis pensionis
habent paratam executionem si fuerint iusti-
ficatae, aut etiam in certis casibus non nisi ex
seipsis iustificatae. Inter viam executivam, &
mandatum de manutenendo quae sit differentia.
Translatio fieri potest per breve Apostolicum,
cuius parata executio diversa est ab ea, quae
fit vigore obligationis Cameralis, vel per in-
strumentum publicum in consequentiam con-
cessae à Pontifice facultatis, aut etiam per viam
ultima voluntatis: sed ut executor sit certus
de sua iurisdictione, debent coram eo produci
litterae originales, vel sumptum regestri legiti-
me extractum. In Gallia vero quomodo hac in
re procedatur. Quando autem facultas trans-
ferendi est notoria, produci non debet. De mi-
litiibus Sancti Petri, conclavistis qui habent
privilegium transferendi pensiones, & utrum
facultas retinendi vel transferendi pensiones
extendatur ad postea impositas. p. 73

CAP. XXIX. Facultas retinendi vel transfe-
rendi pensiones debet exerceri per se vel per
procuratorem, mandatum tamen expirat mor-
te transferentis, quid si publicatio fuerit sub-
scripta in ipsius transferentis vita. Utrum
per secundam translationem nullam, censeatur
revoatum mandatum prius antea pro trans-
latione factum. Renovationis mandati conie-
ctura est si transferre volens postea per plures
annos pensionem exegerit: nullitatis trans-
lationis pensionis plurimi casus proponuntur.
p. 76

CAP. XXX. Electionem personarum ad quas
potest translatio fieri pensionis non posse fieri
in vim ultima voluntatis per deputatos, nisi

viuente deputante. Quomodo rescribatur in
negotia translationis, siue actum fuerit iudi-
cio possessorio, siue via executiva. Quomodo
verum sit pensionem translatam esse novam
pensionem Iurispatronatus laicalis, aliarum-
ve qualitatum quae in illius concessionem fieri
deberet: expressionem non esse necessariam si-
cut nec aliarum pensionum praecedentium iam
super eodem beneficio impositarum; nec de in-
repatronatus Regio, nec denique litis pen-
dentiis; & utrum facta translatione pensio-
nis obligationes & fideiussiones extinguantur.
p. 79

CAP. XXXI. Translatio pensionis non po-
test fieri nisi in personas capaces & in Cleri-
catu constitutas: utrum fieri possit in illegi-
timos, maxime in Ecclesiis Cathedralibus.
Quid de translatione facta per patrem in fi-
lium legitimum vel illegitimum, maxime su-
per Ecclesia, quam pater obtinuit; & enu-
merantur casus in quibus pater filio illegiti-
mo aut nepotibus legitimis ab eo aliquid con-
ferre potest circa beneficia quae pater ipse obti-
nuit; diffusus autem ea quae supra capite
praecedenti num. 27. exponuntur circa ex-
pressionem pensionum antea super eodem be-
neficio impositarum, tam in reservatione quam
in translatione pensionis. Quando facultas
transferendi est limitata quis teneatur pro-
bare translationem non excedere summam li-
mitatam. p. 82

CAP. XXXII. Mandato facto ad resignan-
dum sub facultate transferendi pensionem re-
servatam, quamvis Datarius cassaverit fa-
cultatem transferendi, pensionem validam
esse concluditur. Translatio pensionis valida
est non obstante variatione in quantitate,
quia est diuidua, & in ea utile per inutile
non vitatur; secus si error sit in corpore vel
in persona, vel in pensione quae fuerat extin-
cta, licet postea renovata. Fructuum reserva-
tionem cum facultate illos percipiendi propria
auctoritate non contineri in indulto pensio-
nes transferendi. Expressio facta in pensionis
concessionem non exigitur in translatione. Per
translationem pensionis utrum fideiussores li-
berentur. Transferens non abdicat ius donec
translatum ius fuerit acquisitum. p. 86

CAP. XXXIII. Clericus qui pensionem obti-
net utrum ex eo solo gaudeat fori privilegio &
petere possit se remitti ad Iudicem Ecclesia-
sticum, quamvis non habeat qualitates ex Con-
cilio Tridentino requisitas. Quae sit differentia
quoad fori privilegium inter eum qui est in mi-
noribus, & qui in maioribus Ordinibus consti-
tutus, & eum qui pensionem habet aut benefi-
cium, & eum qui non habet. Quid de Laico qui
ex speciali Summi Pontificis licentia pensio-
nem obtinet, quibus ex causis pensio Laici per-
sonis senis

Capitulum.

sonis assignari soleat. Pensionem loco tituli beneficii possessoris fore privilegium tribuere. Tandem concluditur ex veriori sententia Clericum possidentem pensionem, eo ipso fore privilegio gaudere.

p. 88

CAP. XXXIV. Virum ex titulo pensionis possit Episcopus sibi subditum ad sacros ordines promovere. Episcopi familiares esse subditos illius ad effectum, ut ad sacros ordines promoueri possint si per triennium continuum cum eo commorati fuerint, quibus tamen de beneficio statim Episcopus providere debet si illud non habeant. Quomodo quis dicatur subditus Episcopi ratione originis vel domicilij, utrum quis dicatur subditus Episcopi ratione pensionis, & quomodo hoc procedat, & quibus in casibus.

p. 90

CAP. XXXV. Virum confiscatis omnibus bonis clerici pensio etiam sit confiscata, siue confiscatio fiat per sententiam Iudicis Ecclesiastici, siue laici, & utrum Index laicus de causis pensionum cognoscere possit. Quid hoc in capite observetur in Gallie tribunalibus. In confiscatione omnium bonorum utrum contineatur ususfructus, feudum, emphyteusis, beneficia, alimenta & similia, & quid sit hoc casu speciale, quando agitur contra hereticos.

pag. 91

CAP. XXXVI. Qua sit differentia inter pensiones temporarias seu tempore perituras quæ dantur ratione tituli beneficii, & reales atque perpetuas, quæ uni Ecclesie per alteram debentur: utrum sit locus reductioni perpetuæ si fructus beneficii seruientis notabilem diminutionem patiantur. Transactionem super rebus Ecclesie non efficere successores, nisi fuerit à Summo Pontifice confirmata, nec temporis diuturnitatem quid iam operari nisi concurrat illius observantia. Tituli notorie defectuosi productionem actori producenti præiudicare.

p. 94

CAP. XXXVII. Virum pensionario debeantur termini pensionum accursi à die data supplicationis, quamvis literæ post aliquod tempus fuerint expeditæ, & utrum ex solo partium consensu cum derogatione regule Cancellaria contraria, licitum sit pensiones exigere, quomodo sola supplicatio sufficiat in iudicio possessorij Summariissimi, quid si agatur de successore in beneficio. Pensionario deberi pensiones decursas quamvis solum post nouem menses literas expediri curauerit: literas expeditas capere robur à die supplicationis, quamvis post obitum pensionarij fuerint expeditæ, nisi expeditæ sint post terminum.

p. 97

CAP. XXXVIII. Pensionem in loco ubi situm est beneficium soluendam esse nisi aliter conuentum fuerit, etiam si pensionarius esset Cardinalis, & si pensionarius tempore adueniente

Sanleger. de Pensionib.

non fuerit in loco destinata solutionis per se, vel per legitimum procuratorem utrum sufficiat protestatio illius qui pensionem soluere debet, an vero præterea requiratur depositum pensionis, utrum sufficiat si Titularis loco solutionis offerat pensionario omnes fructus beneficii illius anni. Quando causa commissæ fuit cum clausula, sine retardatione solutionis pensionis, illi non satisfiat per protestationem, sed integrum, & actuale depositum requiritur, etiam si pensionarius tempore solutionis faciendæ non esset præsens eo tempore, quo solutio fieri debet.

p. 99

CAP. XXXIX. Collusio facta inter duos sub pretextu litis simulatæ ad hoc, ut pensio super aliquo beneficio imponatur, etiam interueniente Summi Pontificis homologatione, nulla est tanquam ex falsa causa facta, & ultra nullitatem sic colludentes tam beneficio, quam pensione priuandi sunt: explicatur verus sensus cap. Audiuimus 3. de collus. detegenda: collusio quid sit, quomodo probetur, & quibus ex coniecturis arguatur.

p. 101

CAP. XL. Si pensio reservata fuerit in ducatis auri de Camera, in qua moneta, & sub qua forma solutio fieri debeat, solutionem pensionis fieri debere iuxta monetam loci, in quo fuit constituta, & sic iuxta morem curiæ Romanæ, nisi aliter expressum fuerit; si enim pensio in certa moneta specie reservata fuerit, in illa solui debet, nec obseruantia contraria suffragatur. Quid si moneta species expressa non reperiatur: bonitas intrinseca, vel extrinseca moneta, quando mutata dicatur. Quid si reservatio fuerit facta in moneta imaginaria, veluti in ea quæ tunc non reperiatur: seruatio scutorum auri in auro quomodo exequenda, æstimatio auri in pensione, quando dicatur facta taxatiue aut demonstratiue, & quis valor sit attendendus, quando demonstratiue. In Gallia, quid contineatur appellatione floreni vel Ducati auri de Camera.

p. 103

CAP. XLI. Papa non potest de potestate ordinaria pensionem super beneficio imponere nisi consensus possessoris interueniat, si autem Papa id faciat per viam translationis liberantur fideiussores, qui erant obligati intuitu certæ personæ, consensus casualis, & formalis, quomodo inter se differant, quis sit effectus derogationis regule Cancellariæ, de consensibus præstandis. Quæ sit praxis præstandi paruum consensum: de consensu præstito per eum, qui nulliter de beneficio fuit prouisus. Procurator utrum valide consentire possit reservationi pensionis post obitum resignantis, consensus utrum præstari possit per procuratorem, quando principalis est præsens in Curia. Mandatum ad præstan-

3 dunt

Index

dum istum consensum utrum sufficiat fieri per epistolam. Cardinales sub qua forma consensus prestare soleant Regulam de consensibus in Gallia non observari. Procuratoris consensus ex quibus non sit validus. Regula de consensibus non est de dandis. & quid significet quando dicitur aliquam ex regulis Cancellarie esse vel non esse de dandis. P. 107

CAP. XLII. Pensiones super distributionibus quotidianis imponi non posse. Impositas tamen auctoritate Summi Pontificis validas esse. Quando pensio super fructibus beneficii fuit imposita, non contineri distributiones quotidianas. Quid si fuerit imposita super fructibus, redditibus & emolumentis; & qua hac in parte sit differentia inter pensionis reservationem & translationem. Inceris redditus qui dicantur. Capitulum & Camera dum absentis vel vacantis beneficii fructus percipiunt, ad pensionis solutionem teneri, & quibus in casibus sit locus iuri accrescendi vel non decrescendi in favorem Canonicoꝝ, vel quando fructus seu distributiones non singulis de Capitulo, sed massa capitulari aequiparantur, vel totum capitulum, vel singulares persona ad ratam pensionis teneantur. P. 110

CAP. XLIII. Quamvis facultas dispensandi sit favorabiliter extendenda, ipsa tamen dispensatio tanquam odiosa, strictam recipit interpretationem, nec extenditur ad casus in dispensatione non contentos, quod variis propositis exemplis demonstratur. Dispensatus ad beneficia non obstante defectu natalium, utrum ex eo censeatur dispensatus ad obtinendas pensiones Ecclesiasticas. Tandem concluditur verius esse, dispensationem ad beneficia obtinenda, complecti etiam facultatem ad pensiones obtinendas, quod multis rationibus comprobatur. P. 114

CAP. XLIV. Secunda pensionis super beneficio iam alia pensione gravato reservatio nulla est si in ea anterioris illius pensionis non fiat expressio, dummodo prima illa pensio non sit nulla aut inexigibilis seu inefficax. Primam illam pensionem esse nullam aut inexigibilem non tenetur probare is qui secundam obtinuit, sed illius validitas probanda est per eum qui pensionem secundam impugnat. Illa autem secunda pensionis nullitas provenit ipso iure, adeo ut per obitum primi pensionarij aut extinctionem non conualidetur, nec pensionarius secundus sub pretextu ignorantie excusetur. Etiam si motu proprio secunda fuisset imposita, quibus clausulis huic nullitati remedium adhiberi possit, quid statuendum si prima pensio esset reservata sub conditione, tam illa purificata quam ante conditionis aduentum. P. 116

CAP. XLV. De regressu concesso resignanti ad beneficium resignatum, quando resignatarius

pensionem nullam esse pretendit, aut alias illam solvere recusat, & quid circa hanc obsequetur in Gallia. Regula proponitur cum suis ampliationibus & limitationibus, quomodo verum sit resignantem excludi à regressu, aut reductionis pensionis electione, quando reservatio pensionis facta fuit de certa summa solvenda, & non alias, &c. Incapacitas regredientis utrum illum excludat à petitione regressus, concesso regressu utrum titularis recuperet pristinam sedem & omnia alia iura antiqua. Et quae sit differentia inter Ingressum, Accessum & Regressum. P. 119

CAP. XLVI. Quia pensiones reservatae plurimum per regressum extinguuntur, quatuor alij praecipui modi regressus exponuntur, videlicet ex causa permutationis, & ex causa conualescentiae in Gallia eius qui in extremitate morbi resignavit; per resignationem minoris 25. annis laici seu decepti, & per evictionem beneficii incompatibilis quod à Papa alteri per praevencionem erat collatum. Explicantur circa hoc variae quaestiones, & inter ceteras utrum regrediens teneatur solvere pensiones in resignatione reservatas. Utrum regrediens indigeat nova collatione, utrum recuperet primum locum, & an teneatur solvere iura quae per novos Canonicos in ingressu solvi consueverunt. P. 123

CAP. XLVII. Qui regressum intentavit adversus beneficium resignatum, utrum sibi praevideat quominus possit pensiones exigere vel petere, & utrum per talem actionem sibi praevideat in actione regressus. Quid si exigat etiam pensiones in futurum decurrendas, & utrum propter vim & efficaciam iuramenti pensiones simul & regressus peti possint. Et quaestio ista per varios casus explicatur. Quomodo protestationem suam concipere debeat qui pensionem exigit ut sibi non praevideat quoad regressum. Quid dicendum sit si petitio aut exactio facta fuerit per procuratorem. P. 127

CAP. XLVIII. Causam regressus tanquam praevindicalem in primis & ante omnia tractandam esse, maxime quando in concessione pensionis adest illa clausula, Quod de nullitate dici non possit. Quae sit vis illius clausulae. Et utrum opponi possit de defectu intentionis Summi Pontificis. Intentari tamen hoc casu posse iudicium spolij, tam contra primum, quam contra secundum resignatarium. Actionem spolij esse privilegiatam, & ab illa reici omnia quae titulum vel proprietatem respiciunt, quamvis hoc remedium non competat tertio novam pensionem obtinenti super eodem beneficio post primam extinctam, non obstante clausula subrogationis & aliis praevignantibus: spoliū competit habenti coloratum titulum adversus allegantem nullitatem resigna

Capitulum.

resignationis. De colore tituli & de appellatione à declaratoria regressus. P. 129.

CAP. XLIX. Quæ remedia prodia sint aduersus beneficiatum non soluendum pensionem tam per viam mandati executiui, quam per viam sententiæ declaratorie censurarum: qui termini substantiales secundum stylum curiæ Romanæ sint seruandi aut etiam si agatur aduersus obligationem in meliori forma Camere ad solutionem pensionis. De executoribus, & subexecutoribus, & de iudicibus ordinariis. Quæ sit forma processus fulminati & executionis illius, necnon sententiæ declaratorie censurarum. Quando subexecutor non constitutus in dignitate Ecclesiastica deputari possit: quando duret executorum facultas, & utrum ordinariarum iurisdictionis per eam suspendatur ne pro pensione exequi possint, & alia notabilia exponuntur. P. 132.

CAP. L. Solam supplicationis productionem sine litteris sufficere in iudicio summarissimo possessorij pro pensione intentati. Quæ in illo iudicio sint probanda vel non, etiam dum agitur contra successorem in beneficio, quæ sit forma articulandi in illo iudicio. An pro simplici dilatione solutionis locus sit actioni spoli, Titulus produci debeat, & an productus iustificari, in iudicio spoli quæ sint extrema, & quomodo probanda? Possessorium pro pensione Ecclesiastica debita, quomodo intentari possit, quæ dicatur persona legitima ad hoc ut pensionarius dicatur constitutus in quasi possessione exigendi, & ex quibus adminiculis colligatur solutionem fuisse factam de mandato titularis, quid si pensionarius dicat se recepisse solutionem per manus tertij sequentis nomine titularis? Confessio de recepto utrum noceat successorij in beneficio. Quid si solutio facta fuerit per fideiussorem: de solutione facta metu censurarum vel metu executionum: de quittance facta pro residuo. Aliæque multa hanc possessorij pro pensionibus materiam concernentia pertractantur. P. 137.

CAP. LI. De pluribus exceptionibus quæ opponi possunt in iudicio pensionis, tam summarissimo quam executiuo, vel quæ ad aliud iudicium remittenda sunt, veluti nullitatis, vel non expressi veri valoris beneficii, vel de exceptione extinctionis pensionis quæ non retardat executionem nisi sit omnino clara, & de ea aliunde constet quam per testium depositiones. Quando pensio fuit reservata loco alimentorum, compensationis exceptionem non retardare solutionem, quando agitur de alimentis futuris qualia sunt decursa à die litis motæ, & in hac materia plures & diuersi casus considerantur & resolvuntur. P. 146.

CAP. LII. De pluribus aliis exceptionibus quæ

in iudicio pensionis occurrunt, veluti de exceptione non iuris pensionarij, nullitate pensionis reservata super beneficio incompatibili, quod pensionarius non sit clericus, vel sit ab alieno Episcopo tonsuratus, quod titularis à censuris propter paupertatem sit excusandus, quod pensionarius adeptus fuerit possessionem eiusdem beneficii pensione grauati. Incompatibile beneficium cum alio retinentem utroque priuari nec resignare posse vel pensionem sibi reservare. Illud vero dimittentem nec illud pensione grauare posse. Dimissio utrum coram Notario facta valeat, defectus clericatus utrum obici possit in possessorio, & is quomodo probetur. A censuris paupertatem excusare. Consolidationem pensionis cum titulo dolo factam notare pensionario, & utrum hoc procedat quando illius adest licentia siue dolo. P. 148.

CAP. LIII. Instrumentum consensus translationis pensionis non subscriptum contra formam statuti utrum sit validum. Quid profit exceptio de non iure titularis opposita per pensionarium ipsi titulari cedenti beneficium pensione grauatum. De clausula, etiam si nullum ius, &c. de discordia inter supplicationem, & bullas. De diuersitate Summarum inter translationem & reservationem pensionis, de pensione expedita per breue Apostolicum. Cardinales utrum comprehendantur in translatione pensionis imposita super beneficio per eos possesso. De periurio per titularem vel pensionarium commissio. Pensio utrum imponi possit super beneficio Penitentiarj, & utrum hæc circumstantia sit exprimenda. P. 151.

CAP. LIV. De gratia pensionis per Papam in supplicatione deleta & cassata, & per successorem in Pontificatu concessa nulla facta huius denegationis expressione. Translatio pensionis facta in articulo mortis per balbutientem, utrum sit valida, vel si ita infirmus modo affirmatiue & paulo post negatiue respondeat. Quid si Notarius attestetur se incurrasse memoriale translationis, utrum instrumenti erronea cancellatio impediat illius executionem. Quomodo executio pensionis impediri possit si per sententiam fuerit vulnerata, quamvis agatur de obligatione Camerali. De nullitate opposita per viam exceptionis, quod impediat executionem obligationis Cameralis pro pensione. P. 154.

CAP. LV. In hoc capite inseritur decisio Rota Romana in Hilporgensi pensionis coram R. P. D. Meltio, per quam approbantur & confirmantur resolutiones capituli præcedentis, quod obligatio præstita pro solutione pensionis, tanquam accessoria gratia recipiat omnes condiciones in ea appositæ, multa etiam in ea resolvuntur conformia conclusionibus præcedentibus.

Index

cedentibus circa clausulam, Dummodo remaneant, &c. Et quod illa clausula habeat temporis tractum successuum, aliaque plurima in hac pensionum tractatione notatu digna. p.157

CAP. LVI. Obtinens beneficium incompatible non potest super illo quod prius obtinebat pensionem sibi reservare, sed pure, & sine conditione illud dimittere tenetur si secundi beneficii possessio sit pacifica, & nulla lis adsit super titulo beneficii, nec enim excusat lis super illius fructibus. Exceptio ex quibus dicitur oriri ex ventre literarum. Exceptionem litterarum pensionis non expeditarum non prodesse mercatori in forma Camera obligato iuxta mentem Rota Romana, quod explicatur. Extinctionem per procuratorem factam contra formam mandati, aut illa non observata non esse validam, sed triplicatam pensionem, sub Summi Pontificis auctoritate fieri posse, simulatio pensionis ex quibus colligatur. p.160

CAP. LVII. Extinctionem pensionis gratuitam solo partium consensu fieri posse. Si autem pecunia interveniat Pontificis auctoritatem requiri. Idem de pensionis reductione statuendum. Quamvis autem extinctio pensionis esset absque pretio, tamen si pensio loco alimentorum fuerit assignata requiritur auctoritas magistratus, & decretum. Et quando pensio dicatur assignata loco alimentorum. Item quando induat naturam contractus, vel ultima voluntatis. In iis quae naturam contractus sortiuntur locus est penitentiae re integra. Dicitur autem integra quamvis praestitus fuerit parvus consensus. Iuramento autem adhibito non est opus decreto magistratus. Quae sint pensiones habentes causam onerosam, & quae lucrativam, & quibus clausulis adhibitis cognoscantur. p.163

CAP. LVIII. Quibus in casibus possessor beneficii pensione gravati habeat ius petendi reductionem pensionis ad minorem summam, siue fructus tempore concessa pensionis non sint sufficientes ad alimenta Rectoris, siue postea ex accidenti notabiliter minuantur. Clausula, Aliunde vivere valeas, quomodo & iuxta quod tempus sit iustificanda. Resignatio facta ab eo qui aliunde vivere non potest, quando sit valida. Reductio pensionis excessiva peti potest coram Ordinario, quamvis in rescripto apposta sit clausula, quod reductio peti non possit. In beneficiis curam animarum annexam habentibus congrua sustentatio apud Parochum resignantem remanere debet, quicumque casus diminutionis reddituum beneficii eveniat. In aliis beneficiis distinguendum est inter prout per resignationem aut alio vacationis modo. Item utrum fru-

ctuum mentio facta fuerit taxativae aut demonstrativae; quod ex quibus dignosci possit, ostenditur. Et diversi casus circa hanc quaest. proponuntur, & explicantur. p.166

CAP. LIX. Quae fuerit antiqua, & quae sit nova scedula bancaria praxis, utrum per scedulam campsor fiat fideiussor, vel constitutarius. Quomodo concipi debeat scedula bancaria ad hoc ut habeat vim solutionis, & Titularis eximatur ab obligatione solvendi pensionem, quando per scedulam bancariam inducatur novatio actionis seu delegatio campsoris. Exceptio reductionis pensionis utrum opponi possit post datam scedulam bancariam. Illam ex stylo Romanae curiae vim habere obligationis Cameralis. Campsori quibus casibus competat beneficium excussionis adversus Titularem. Solutio notata a tergo scedulae bancariae utrum fidem faciat. Qui semel fideiussorem dedit pro pensione utrum mortuo, vel decocto fideiussore dato teneatur alium idoneum subrogare. p.170

CAP. LX. Si resignatarius qui gratiam obtinuit in forma dignum non fuerit repertus idoneus, utrum resignans conditionaliter in fauorem huius persona, & non aliter nec alio modo possit petere pensionem ab eo, qui adversus hunc non idoneum beneficium impetravit. Ex quibus probetur resignantem scienter in fauorem inhabilis resignasse, & hoc casus quando tam beneficio, quam pensione privandus sit. Quid statuendum sit de Episcopo conferente alicui non idoneo, & de patrono non idoneum presentante. p.174

CAP. LXI. Narrans falso beneficii expresso valore, utrum sic resignans cadat a iure suo, etiam in casibus in quibus valorem exprimere non tenebatur. Quid iuris si valor non fuerit expressus in certa quantitate, sed tantum ad ratam quantitatis fructuum beneficii. Quid operetur illa clausula, Quod verior expressio valoris fieri possit in litteris. Quid si non maior, sed minor valor fuerit expressus. Titularis quando a mala valoris expressione excusari possit. Resignatarius quando resignanti opponere possit de falsa valoris expressione, maxime si per longum tempus beneficium possederit, & pensionem solverit. pag.177

CAP. LXII. De resignante nullum ius habente in beneficio, quod reservata pensione resignavit. Et quae sit vis illius clausulae, etiam si nullum ius, &c. Resignatio simoniaca nullam reddit pensionis reservationem. Quomodo procedat, quod dicitur gratiam collationis beneficii, & gratiam reservationis pensionis esse duas diversas gratias, & una corrumpente aliam obfistere. Pensionis aut fructuum reservationem non annullari, quamvis resignatarius

Capitulum.

tarius non publicauerit. Quando resignatio facta fuit spreto Patrono laico, utrum pensio debeatur resignanti.

p. 178

CAP. LXIII. Illum qui beneficio ipso iure priuatus est, resignare aut pensionem reservare non posse. Referuntur multi casus in quibus beneficii vacatio inducitur ipso iure. Vtrum incendiij author, vel consultor beneficium resignare, & pensionem sibi reservare possit. Quae sint incendiarij pena. Ex quibus clausulis resignatio facta per eum qui ipso iure priuatus est, possit reddi valida. Cessionem iuris ex transactione non collatoria cum reservatione pensionis esse validam, quamvis cedens ius non haberet in beneficio cesso.

pag. 181

CAP. LXIV. Vtrum sicut obtinentes beneficia tegerentur exprimere illa, quae iam possident, ita & pensiones, non quidem eas quae super beneficio pensione grauato antea sunt impositae, quas omnino exprimendas esse supra demonstratum est, sed dum beneficium aliquod impetratur, & concluditur pro negatiua contra multorum sententiam. In pensione concessa in forma pauperum, omnino pensionum obtentorum faciendam esse mentionem. Quomodo inter se differant litterae in forma gratiae, & in forma pauperum. Quae dicantur litterae, in forma communi, & quae in forma speciali. Quid si pensio reseruetur pro Graduatis, quae hoc in casu notanda sint. Religiosus, siue in forma gratiae, siue in forma pauperum, obtinens pensionem, tenetur illam, quam antea obtinuit exprimere. Pensiones utrum numerum faciant Graduatis ad illorum repletionem.

p. 183

CAP. LXV. Pensionem non nisi super bonis Ecclesiae temporalibus imponi posse. Quomodo distinguantur pensio, & census super bonis Ecclesiae temporalibus impositus; nouum censum auctoritate Episcopi super bonis Ecclesiae imponi non posse nec antiquum augeri, nisi interuenientibus solemnitatibus in alienatione bonorum Ecclesiae requisitis. Quando Episcopus quinquagesimam, vel centesimam reddituum alteri Ecclesiae, vel Capellae construendae remittere possit, & ad quem hoc casu Ecclesiae sic constructae in patronatus spectet super bonis Hospitalium, leprosariorum, & aliorum similium locorum: pensionem imponi non posse si non sint Ecclesiastica, & ex quibus dignoscatur utrum sint Ecclesiastica, vel laicalia; illorum locorum bona utrum sine solemnitatibus alienari possint.

p. 186

CAP. LXVI. Pensionem super prae-benda Theologali etiam in Gallia imponi non posse, si tamen resignatarius consensum praestiterit ad illius solutionem cogendum esse in ordinem

perfidia ex supremorum Galliae tribunalium decretis. Quomodo, & quibus concurrentibus haec praebenda Theologalis stabilienda sit: Quid si praebenda praeceptorialis, & quomodo instituenda, utrum super illa pensio imponi possit, & concluditur hanc non esse perpetuam, sed amouibilem seruata ordinationum Regiarum forma in Gallia, & de variis supremarum Curiarum arrestis desuper pronuntiatis.

p. 189

CAP. LXVII. Excommunicatos sicut beneficiorum ita & pensionum incapaces esse probatur, adeo ut nec in petitorio, nec in possessorio etiam summarissimo admittendi sint; si de ipsa excommunicatione constet euidenter, quamvis pars aduersa illos admitti consentiret, nisi tanquam rei, & per viam exceptionis, & defensionis compareant. Clausula Neque absoluentes, &c. quam vim habeat ad excusandum excommunicatum, aut censuris irretitum. Vtrum per ibidem clausulam permittatur exercitium ordinum, interuentia in diuinis, & similia, Episcopi aut alij Pontifice inferiores an uti possint hac clausula, & quid tunc operetur, & an prosit infordecibus. Quid si Legatus Auenionensis hanc clausulam apponat.

p. 191

CAP. LXVIII. Irregularitas, & suspensio quomodo differant, & utrum ex illis oriatur priuatio beneficiorum antea obtentorum, aut in futurum obtinendorum. Et utrum eadem priuatio locum habeat in pensionibus. Irregularitatem multos actus exercere posse qui non respiciunt exercitium ordinis Sacri. Si irregularitas oriatur ex delicto, reddit ad obtinenda beneficia inhabilem, secus si ex corporis defectu. Absolutio a censuris irregularitatem non comprehendit. Irregularitas partialis non nocet exercitio aliorum actuum praeter illos, qui ex tali irregularitate procedunt.

p. 193

CAP. LXIX. Per ingressum religionis non extinguuntur pensiones nisi sequuta professione. Nouitios pendente nouitatus anno pensiones retinere & assequi posse; imò & post annum si nouitatus prorogetur, prout in Societate Iesu, in qua ante vota biennij fieri debet renunciatio ex regulis Societatis. Anno nouitatus ex decretis Superiorum abbreviato extinguuntur etiam pensiones: illis fructus restituendi sunt si percepti fuerint, ad quos bona professi deuoluuntur. Etiam per tacitam professionem pensiones extinguuntur, quae tamen tacita professio non admittitur in Gallia. Religiosi Melitenses utrum per professionem pensiones amittant sicut alij Religiosi. An & quando beneficia illius ordinis sint manualia, & de istis pensionibus notabilia quadam huius Ordini specialia proponuntur.

p. 196

CAP.

Index

CAP. LXX. Continuat^r hoc capite materia pensionum, qua professi sine speciali Summi Pontificis concessione non dantur, agitur de tacitis professionibus in Gallia: de religioso suum beneficium sub pensione resignante. De resignatione beneficii vel renunciatione pensionis factae durante novitiatu non observatis Concilij solemnitatibus. Quid si agatur de renunciatione pensionis, vel beneficii facta per Novitium sub cuius titulo fuerat ad sacros Ordines promotus. p. 198

CAP. LXXI. Agitur hic de pensionibus Religiosorum, & ostenditur non esse indistincte verum, quod omnia beneficia regularia sint amovibilia. Pensiones plures regularibus esse incompatibiles, imo & pensiones cum beneficiis, quoad regulares. Mulieres religiosae, an & quomodo pensionum sint capaces, si sint Abbatissa perpetua, non autem si agatur de illis quae ad solum triennium eliguntur. Religiosos esse incapaces pensionum etiam super beneficiis regularibus. Pensionem imponi posse per Abbatem super beneficiato, non autem super beneficio. Et quomodo hoc intelligatur. Religiosus beneficium curatum possidens utrum illud resignare possit seu dimittere reservata sibi pensione. Pensio temporaria pro indumentis, & aliis rebus necessariis Religioso, quomodo concedatur. Quid de equitibus Meliten-sibus dicendum sit. Quomodo verum sit Religiosum de fructibus beneficii disponere posse. Pensio loco peculij amovibilis Religioso concedi potest. p. 200

CAP. LXXII. Religiosi strictioris observantiae utrum sint capaces legatorum annuorum & pensionum sibi relictarum in annos singulos, aut etiam si unica praestatione soluenda sint. Et in similibus religionibus utrum pater filio pensionem annuam pro necessitatibus possit relinquere. Quid si talis Religiosus ex ordine strictiori ad laxiorem ex Pontificis indulgentia translatus fuerit, utrum tunc legatum annua pensionis peti possit pro terminis decursis. Legatum annua pensionis alicui factum pro suis necessitatibus, quomodo sit intelligendum. Pensionem Religioso annis singulis relictam deberi si Summus Pontifex ita concesserit. Officia claustralis in Gallia pro veris titulis reputari. Curata beneficia non esse amovibilia, sed perpetua. pag. 202

CAP. LXXIII. Per promotionem ad Episcopatum, vel Archiepiscopatum vacant beneficia, quae hodie sunt Sedi Apostolicae reservata, eodemque modo pensiones manent extinctae propter constitutiones Pontificias; de iure enim non vacarent. Idem de promotione ad Ecclesias patriarchales dicendum est. Concessio data Episcopo retinendi pensiones

utrum comprehendat facultatem transferendi. Per promotionem ad Summi Pontificatus cultmen, quo iure pensiones expirent. Pensiones Episcoporum utrum expirent a die adeptae dignitatis seu possessionis, an vero a die consecrationis; utrum pensiones extinguantur, & beneficia vacent per promotionem ad Cardinalatum, & quid hac in re decreverit Sixtus V. Pensiones & beneficia utrum extinguantur, & vacent per ademptionem Abbatiarum & Prioratuum qui loco Abbatiarum habeantur, & sint verae Pralature. p. 205

CAP. LXXIV. Ad hoc ut beneficia, & pensiones amittantur per promotionem ad Abbatiam sufficit adeptio possessionis, etiam nondum secuta benedictione. In Episcopatibus vero, data prorogatione ad obtinendam possessionem pensio non extinguitur nisi post expeditionem litterarum factam secundum formam constitutionum. Si quis promotus fuerit ad Ecclesiam super qua pensionem habet, illa extinguitur per confusionem; sed quid si dimittatur postea Episcopatus? quaritur utrum pensio reinviascat, siue dimissio facta fuerit ex causa voluntaria siue necessaria, siue dimissio fiat a sciente siue ab ignorante sui tituli nullitatem. In Episcopatibus tamen in partibus infidelium pensiones per illorum ademptionem non extinguuntur. Episcopi utrum sine dispensatione novas pensiones obtinere possint. Et utrum electus ad Episcopatum, nondum tamen confirmatus, amittat pensiones obtentas. p. 208

CAP. LXXV. Utrum coniugati sint capaces beneficiorum, & pensionum Ecclesiasticarum; & utrum pensiones perdantur per contractum matrimonij; utrum similiter amittantur pensiones nullum onus spirituale habentes. Item utrum amittantur accessus, vel regressus ad beneficia. An ad hoc sit necesse matrimonium esse consummatum, aut sufficiat contractum fuisse per verba de praesenti. Si uxor ante matrimonij consummationem ingrediatur Monasterium, utrum maritus pensiones, & beneficia recuperet, saltem per novam provisionem. Si matrimonium sit nullum ex defectu solemnitatum requisitarum a Concilio Tridentino, vel propter impedimentum dirimens, vel cum puella impubere, vel pubertati proxima, aut propter litispendentiam super nullitate aliterius primi matrimonij mulieris, vel in spre-tum inhibitionum continentium decretum irritans, utrum pensiones amittantur. pag. 211

CAP. LXXVI. Matrimonium per vim & metum, vel per amentem contractum pensionibus, & beneficiis non privare. Privatio per matrimonium utrum fiat ipso iure, an vero

Capitulum.

verò expectanda sit sententia Iudicis, tam quando scienter quam si ignorantor factum fuerit. Vtrum pena in Gallia constituta aduersus liberos qui sine parentum consensu contrahunt matrimonium habeat vim excusandi ab amissione pensionum stante matrimonij nullitate. Quando pena priuationis incurratur ipso iure propter aliquod factum non notorium, requiritur sententia declaratoria facti, sed tamen statim beneficium impetrari potest non expectata sententia, quae retrahitur. Possessor tamen de iure communi citandus est.

pag. 215

CAP. LXXVII. Si clericus se militiae seculari addixerit, tacite renunciat Clericatu, & pensiones amittit quae non nisi Clericis, aut cum clausulis consuetis Clericatum assequi volentibus conceduntur. Et in hac renuntiatione tacita, non requiritur auctoritas Superioris quae in expressa beneficii renuntiatione interuenire debet. Eo modo quo feudum amittitur per Clericatum nisi adsit consuetudo contraria, ita & per adeptionem fendi amittitur Clericatus eiusque privilegia. Vtrum autem ad pensionum & beneficiorum amissionem sufficiat simplex descriptio, seu adscriptio militiae, an verò etiam opus sit quod clericus sanis se immisceat. Et vtrum precedere debeat monitio. Quid si agatur de pensione loco stipendij assignata, & e contra de pensione in verum titulum beneficii constituta. Quomodo probeatur Clericum esse adscriptum militiae seculari. Quae sit diuersitatis ratio inter amissionem pensionum, & privilegij Clericalis. De variis privilegiis circa pensiones Equitum Sancti Mauricii & Lazari, Lauretanorum, Sancti Stephani, Piorum militiae Christianae, & aliorum, quomodo & usque ad quam summam post matrimonium pensiones retinere possint

pag. 218

CAP. LXXVIII. Quae sint species bigamiae, quae non contrahitur per matrimonium nisi post sequentem copulam. Bigamos esse pensionum incapaces nisi fuerint dispensati. Hodierno iure Episcopos non posse super bigamia dispensare, siue illa vera sit siue interpretatiua, nec etiam concurrente utilitate vel necessitate nisi publica sit. Dispensatum ad pensiones bigamum censeri quoque dispensatum ratione Clericatus, maxime si ante bigamiam obtentus fuisset, & Clericum bigamum dispensatum censeri verum Clericum. Dispensatum ut pensiones retinere possit non obstante matrimonio cum quacunque muliere contracto, intelligi dispensatum quamuis etiam vidua contraxerit. Dispensatio ad pensiones post matrimonij contractum retinendas vtrum sit consummata per primum matrimonium, vel per

contractum cum vidua.

pag. 222

CAP. LXXIX. Dispositio Clement. i. de sequestrat. possess. & fruct. quod lata una sententia in Curia Romana aduersus beneficii possessorem non triennalem locus sit sequestrationi fructuum, vtrum locum habeat in pensionibus, siue sententia lata fuerit in fauorem titularis pensione declarata nulla, siue in fauorem pensionarij in casibus in quibus sententia non est executoria non obstante appellatione. Quid statuendum sit quando Capitulum debet soluere pensionem & periculum sit ne futura condemnationis difficilis sit executio propter Capituli potentiam vel diffugia in terminis constitutionis de super edita per S. M. Pium V. Pontificem.

P. 225

CAP. LXXX. Clausula sine retardatione solutionis pensionis apposita in commissione appellationis facit ut Iudex ad quem nullam habeat iurisdictionem nisi prius soluta pensione, ita quod de solutione constet in actis, alias sententia est nulla, sicut & dum rescriptum fuit cum clausula, Parito iudicato. Vtrum tam Iudex a quo quam Iudex ad quem exequi possit stante illa clausula sine retardatione pensionis, &c. & vtrum inter illos Iudices locus sit prauectioni. Clausula, sine prauiudicio legitimae executionis, quem effectum habeat. Quid de clausula, si quid sit exequendum, aut clausula, quod Commissarius ad legitimam executionem procedat. In pensionibus auctoritate Episcopi reservatis non retardatur executio si pensionarius sit in quasi possessione exigendi, alias secus, nisi tamen possessio esset turbida. Quid si Titularis opponat se multas ex pensas fecisse pro Ecclesia eiusque utilitate. Tertius comparans pro suo interesse, vtrum posset retardare solutionem pensionis sicut & succedens in beneficio aut fructibus illius. De solutione facta vigore illius clausulae sine retardatione. Quid operetur clausula, constituto de literis pensionis. Vtrum in commissione appellationis apponenda sit clausula sine retardatione, quando sententia maintenance pensionis lata fuit per viam sententiae definitiue in scriptis lata.

P. 228

CAP. LXXXI. Pensio antequam imponatur, odiosa est, postquam verò fuit imposita, fauorabilis. Quando & ex quibus dispositio iudicanda sit odiosa vel fauorabilis. Pensionem non esse odiosam odio irrationabili. Et quis ex eo resu lti effectus. Pensiones motu proprio Summi Pontificis impositas, aut etiam in fauorem Cardinalium concessas esse fauorabiles.

P. 232

CAP.

Index Capitulorum.

CAP. LXXXII. *Utrum valida sit pensionis constitutio alicui facta ad tempus, veluti donec illi fuerit prouisum de beneficio. Quid si talis concessio pensionis facta fuerit intuitu seruitij per domesticum Episcopo prestandi. Promissio iuramento roborata, quod is qui*

beneficium recipit, illud alteri sub pensione non resignabit, utrum sit obligatoria. Et utrum fieri possit ad requisitionem Patroni. Lite pendente si multi soluenda pensionis termini superuenerint, utrum in petitione & sententia adici possint.

P. 234



TRACTA